

TISKOVÁ ZPRÁVA

Barometr mezi řediteli nemocnic a zdravotních pojišťoven v ČR - 2011

Praha, 29. srpna 2011

Systém zdravotní péče v ČR je řediteli nemocnic i zdravotních pojišťoven trvale považován za vysoce kvalitní – vyplývá to z pravidelného výzkumu společností HealthCare Institute a Ipsos. Podle ředitelů nemocnic i pojišťoven má však zdravotní systém také značné rezervy, které je vhodné řešit, liší se však v názoru na konkrétní opatření.

Organizace **HealthCare Institute** ve spolupráci s výzkumnou agenturou **Ipsos** realizovala již třetí ročník speciálního výzkumu mezi řediteli 8 zdravotních pojišťoven a téměř 160 nemocnic v ČR. Výzkumu se zúčastnilo celkem 56 % ředitelů nemocnic a 5 ředitelů zdravotních pojišťoven. Otázky se zaměřovaly na vnímání stávající situace v několika oblastech: kvalita a dostupnost zdravotní péče v nemocnicích, finance ve zdravotnictví, lidské zdroje ve zdravotnictví a koncepce zdravotnického systému jako celku.

V otázce financování se vnímání ředitelů nemocnic a ředitelů zdravotních pojišťoven shoduje v očekávání stagnace nebo poklesu výše úhrad v příštím roce (73 % ředitelů nemocnic očekává spíše negativní trend, v roce 2010 to bylo pouze 56 %).

„Důvěra v kvalitu zdravotního systému v ČR je evidentní a můžeme říci, že i dlouhodobá. Pozitivním zjištěním je, že jak ředitelé nemocnic, tak představitelé zdravotních pojišťoven preferují zavedení hlubších tržních principů do zdravotního systému“, dodává k výzkumu Michal Kudernatsch, Executive Director Ipsos Health.

Naprostá většina (85 %) ředitelů nemocnic považuje dosavadní úhrady pojišťoven za nedostatečné, zatímco ředitelé pojišťoven považují tyto úhrady na pokrytí nákladů nemocnic naopak za dostatečné. Avšak obě strany (nemocnice i pojišťovny) se shodují v tom, že nemocnice hospodaří málo efektivně a v nemocnicích je potřeba zavést opatření vedoucí k zefektivnění hospodaření. Většina (61 %) ředitelů nemocnic nejen že na obecné úrovni připouští, že nemocnice v ČR hospodaří málo efektivně až neefektivně, ale téměř 3/4 ředitelů nemocnic přiznávají, že i u nich v jejich nemocnici je potřeba zavést opatření vedoucí k zefektivnění.

Problém je však v odlišnosti některých názorů pojišťoven a nemocnic na konkrétní opatření vedoucí k zefektivnění. Ředitelé nemocnic i zdravotních pojišťoven sice shodně vnímají největší rezervy v komunikaci s pacienty a požadavek na větší efektivitu práce, v dalších opatřeních vedoucích k zefektivnění se ale jejich názory liší. Zatímco ředitelé nemocnic vidí větší rezervy v komunikaci personálu, komunikaci s managementem a také potřebě zkvalitnění prostředí v nemocnici celkově, ředitelé zdravotních pojišťoven kladou větší důraz na snižování fixních nákladů a rezervy v oblasti úspor.

Podle informací ředitelů zdravotních pojišťoven i nemocnic je v současnosti zhruba 1/3 zdravotní péče vykazována prostřednictvím DRG, mezi nemocnicemi jsou však značné individuální rozdíly. Avšak více než dvě třetiny (69 %) ředitelů nemocnic považují tento systém za více vyhovující v porovnání se stávajícím paušálním systémem.

V otázce organizace zdravotnického systému se ředitelé nemocnic i zdravotních pojišťoven shodují v preferenci tržního, tedy konkurenčního principu. Ten by měl do systému přinést větší možnosti participace pacientů, možnost připojištění a také rozlišování standardní vs. nadstandardní péče, a tím i větší možnost konkurence zdravotních pojišťoven.

Z výzkumu dále vyplývá, že v oblasti lidských zdrojů dochází podle názoru ředitelů k pozitivnímu posunu. Platí to zejména v otázce fluktuace lékařů a zdravotních sester, ve srovnání s rokem 2010 výrazně poklesl podíl ředitelů nemocnic, kteří vnímají fluktuaci těchto pracovníků jako problém.

Na druhé straně stojí ale otázka nedostatku personálu, jejíž vnímání se liší u kategorie lékařů a zdravotních sester. Většina ředitelů nemocnic pociťuje nedostatek lékařů (67 %). Zároveň je patrné určité napětí mezi lékaři v otázce přesčasů, výrazně totiž vzrostl podíl ředitelů nemocnic, kteří považují přesčasy lékařů za problém (69 % ředitelů nemocnic v roce 2011, 53 % v roce 2010). U zdravotních sester naopak většina ředitelů nemocnic nepociťuje jejich nedostatek, a ani nevnímají přesčasovou práci zdravotních sester jako zásadní problém.

DETAILNĚJŠÍ KOMENTÁŘ k výsledkům výzkumu Barometru mezi řediteli nemocnic a zdravotních pojišťoven v ČR

Michal Kudernatsch, Executive Director, Ipsos Health

„Pozitivním zjištěním výzkumu je skutečnost, že ačkoliv ředitelé nemocnic považují náš zdravotní systém za kvalitní, což z hlediska obecného pohledu na kvalitu dnešní zdravotní péče je nezpochybnitelné ve srovnání s minulostí, jsou si zároveň vědomi i nedostatků a rezerv na vlastních pracovištích, ve vlastních nemocnicích. Dalším pozitivním aspektem je, že obě strany, tedy ředitelé nemocnic a ředitelé zdravotních pojišťoven, preferují zavedení důslednějších „tržních“ principů do zdravotnického systému. Pozitivně bych hodnotil skutečnost, že efektivita práce je jedním z aspektů, kde se obě stranou shodnou na potřebě změn, alespoň tedy v deklarativní poloze. Z hlediska dostupnosti nemocniční péče panuje shoda o její vysoké úrovni a při změnách systému, jde implicitně spíše o optimalizaci, která by neměla vést ke zhoršení dostupnosti zdravotní péče pro pacienty. Potřeba změn a reformem je tedy v odborné manažerské veřejnosti vnímána ze stejnou intenzitou.

Jak už to však bývá, lidé se často shodnou na dlouhodobých cílech, ale nejsou schopni se shodnout na konkrétních opatřeních, která mají k těmto cílům vést. Výzkum odhalil jisté rozdíly v názorech na reformní opatření v rámci celého zdravotního systému, stejně tak uvnitř jednotlivých nemocnic. Například jde-li o hledání rezerv, ředitelé nemocnic mluví spíše o zlepšení komunikace zdravotního personálu s pacienty a případně zdravotního personálu mezi sebou. Pojišťovny naopak vidí největší rezervy ve fixních nákladech, v efektivitě práce (což do jisté míry souvisí i s komunikací) a případně v různých organizačních opatřeních v nemocnicích vedoucích k větší organizační racionalitě (v našem výzkumu šlo např. o jednodenní chirurgii a o stacionáře). Podobně je tomu u aktuálně diskutované oblasti struktury zdravotní péče, v našem výzkumu problematiky skladby lůžek, kterou pouze menšina ředitelů nemocnic (cca 40%) chápe jako důležitou součást změn, zatímco u pojišťoven jde o opatření stojící v hierarchii úkolů výrazně výše.

Nezbývá než doufat, že dílčí rozpory nepřeváží nad upřímnou snahou o zefektivnění zdravotnictví (to především znamená fungující a nepředražený systém). Taktéž si dovoluji vyjádřit naději, že se lídři zdravotnického systému shodnou na tom, co konkrétně ty tržní principy jsou. Snad nejde pouze o

deklarativní ochotu k reformám, jak tomu bylo v minulosti. Problém by mohl být v tom, že reforma ve svém důsledku může zamíchat se stávající situací, čemuž se mohou ti, kterým situace vyhovuje přirozeně bránit. Myslím, že tento výzkum přináší dostatek úvah pro inspiraci ke konkrétním reformním opatřením. Také nám šlo o poskytnutí prostoru k vyjádření reprezentativnímu vzorku kompetentních a povolanych odborníků v našem zdravotnickém systému.“

PROFILY:

Informace o Ipsos

Ipsos poskytuje komplexní služby v oblasti výzkumu trhu a veřejného mínění včetně poradenské činnosti. Síť Ipsos má za sebou více než 19 let činnosti, je jednou z největších světových výzkumných sítí v oblasti výzkumu trhu. Ipsos se v r. 2009 stal největší agenturou výzkumu trhu a veřejného mínění v ČR z hlediska dosaženého obrátu. Ipsos Health je specializovanou divizí na výzkumy ve zdravotnictví a na farmaceutickém trhu.

Více na www.ipsos.cz.

Informace o HealthCare Institute

Společnost HealthCare Institute (založena r. 2006) je nezisková organizace, která se zabývá zvyšováním kvality a efektivity ve zdravotnictví a pomáhá zvyšovat kvalitu péče o pacienty v nemocnicích České republiky ve smyslu ohleduplnosti a porozumění zdravotnického personálu a dodržování kodexu práv pacientů. V roce 2011 realizuje již šestý ročník porovnávání kvality českých nemocnic z pohledu **Spokojenosti pacientů, Spokojenosti zaměstnanců nemocnic a Finančního zdraví nemocnic**. Také pořádá **odbornou konferenci „Efektivní nemocnice“** se zaměřením na **strategii nemocnic**, letos 29. – 30. listopadu 2011 v Praze. Mezi účastníky patří zřizovatelé a vrcholový management nemocnic a zdravotních pojišťoven z regionu ČR, SR a Polska včetně odborníků na management ve zdravotnictví ze států EU (Švédsko, Holandsko, SRN).

Více na www.hc-institute.org.

Kontakty:

Daniel Vavřina

předseda

HealthCare Institute

e-mail: d.vavrina@hc-institute.org

tel: +420 608 878 400

www.hc-institute.org

Michal Kudernatsch

Executive Director ČR & SR

Ipsos

Divize Ipsos Health

Národní 6, 110 000 Praha 1

e-mail: michal.kudernatsch@ipsos.com

tel: +420 603 448 256

www.ipsos.cz